

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoCsp/16/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122415968
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:6122415968.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Lenky Konštiakovej, v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Bratislava, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, právne zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Bratislava, Mýtna 48, IČO: 37 927 795, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, právne zastúpená: JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Žilina, Pavla Mudroňa 1191/5, IČO: 47 445 092, v konaní o zaplatenie 7.025,38 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 17Csp/111/2022-282 zo dňa 11. decembra 2024, v spojení s opravným uznesením č.k. 17Csp/111/2022-309 z 10. júna 2025, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a III. m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 95 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. V záhlaví označeným rozsudkom súd prvej inštancie žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 6.674,38 eura, úrok vo výške 2.159,38 eura, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 7.142,38 eura od 28.01.2020 do 27.04.2022, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 7.025,38 eura od 28.04.2022 do 14.09.2022, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 6.674,38 v od 15.09.2022 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšnej časti konanie zastavil (výrok II.). Žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III.).

1.1. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 497, § 499, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 252 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

1.2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 7.025,38 eura spolu s príslušenstvom a náhradu trov konania na tom skutkovom základe, že jeho právny predchodca poskytol žalovanému na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere dňa zo dňa 24.05.2018 pod číslom úverového účtu 2151898021 a reg. číslom 005261211210518 úver vo výške 10.550 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala uhradiť v 96-tich mesačných splátkach po 153,94 eura, a to až do celkovej sumy pôžičky 14.989,24 eura. Žalovaná mesačné splátky neuhrádzala riadne a včas. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovanú na úhradu omeškaných úverových splátok s upozornením na možnosť vyhlásenia okamžitej splatnosti pohľadávky, ale žalovaná dlh nezaplatila, preto jeho právny predchodca v súlade so zmluvnými dojednaniami úverovej zmluvy vyhlásil okamžitú splatnosť

pohľadávky z úveru dňa 08.01.2020, o čom bola žalovaná informovaná listom zo dňa 20.01.2020. Celkový dlh žalovanej ku dňu podania návrhu je 7.025,38 eura. Nakoľko žalovaná v poskytnutej 7-dňovej lehote od doručenia vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru dlžnú sumu nezaplatila, dostala sa od 28.01.2020 do omeškania so zaplatením dlžnej sumy spolu s príslušenstvom. Žalobca si v tomto konaní uplatňuje len časť postúpeného nároku vo výške nesplatennej dlžnej istiny úveru 7.025,38 eura s príslušenstvom.

1.3. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 29.09.2022 platobný rozkaz, ktorým žalobe vyhovel a proti ktorému žalovaná podala odpor v ktorom uviedla, že neuznáva žalobcom uplatnený návrh v celom rozsahu, pretože žalobca v návrhu neuviedol, akým spôsobom bola overená bonita klienta. Zmluva o úvere neobsahuje obligatórne náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, čo má za následok, že zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov. Podľa názoru žalovanej zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov, pretože neobsahuje obligatórnu náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. Žalobca síce v žalobnom návrhu uvádza, že v danom konaní si uplatňuje iba zostatok nesplatennej istiny, ale zo žaloby nie je zrejmé, akým spôsobom právny predchodca žalobcu započítal doteraz vykonané platby. Podľa jej názoru právny predchodca žalobcu nepostupoval pri skúmaní bonity s odbornou starostlivosťou, preto nebol oprávnený požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, a preto vyhlásenie mimoriadnej splatnosti je potrebné považovať je neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka a keďže došlo k postúpeniu tzv. živého úveru, postúpenie pohľadávky je neplatný právny úkon, keďže v rozpore s ustanovením § 17 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch sa postúpila pohľadávka, ktorá nebola po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa nestala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Žalobca nepreukázal platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti a existenciu výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, nepreukázal logicky ani lehotu 90 dní, a preto neboli splnené podmienky v zmysle citovaného zákonného ustanovenia a žalobca nemá v konaní aktívnu vecnú legitímáciu.

1.4. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej zmluvou o spotrebiteľskom úvere dňa zo dňa 24.05.2018, číslom úverového účtu 2151898021 a reg. číslom 005261211210518 úver vo výške 10.550 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala uhradiť formou 96-tich pravidelných mesačných splátok, v sume 153,94 eura, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 14.989,24 eura. Z výpisu z úverového účtu mal súd za preukázané, že žalovaná čerpala finančné prostriedky z poskytnutého úveru dňa 24.05.2018 prevodom na jeho bankový účet. Z výpisu je zrejmé, že žalovaná sa dostala do omeškania už s platením 4., 5., 8. a 9. splátky a následne splátok v poradí 20.-25. (splátka 20. bola splatná dňa 02.08.2019). Právny predchodca žalobcu písomne vyzval žalovanú listom zo dňa 03.10.2019 označený, ako tretia upomienka - pokus o zmier (č.l. 107 spisu) na zaplatenie dlhu z titulu omeškaných úverových splátok. Nakoľko žalovaná dlh v plnej výške neuhradila, právny predchodca žalobcu vyhlásil okamžitú splatnosť pohľadávky z úveru dňa 08.01.2020, o čom bola žalovaná informovaná listom zo dňa 20.01.2020. Žalovaná v poskytnutej 7-dňovej lehote od doručenia vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru dlžnú sumu nezaplatila, čím sa dostala od 28.01.2020 do omeškania. Na základe Rámцovej zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi spoločnosťou Všeobecná úverová banka, a.s., ako postupcom a spoločnosťou Intrum Slovakia s.r.o., ako postupníkom dňa 14.02.2020 a Žiadosti o postúpenie a prevod zo dňa 09.03.2022 bola pohľadávka voči žalovanej z titulu nezaplateného úveru na základe úverovej zmluvy postúpená žalobcovi, ako postupníkovi, o čom bola žalovaná upovedomená v súlade s ust. § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Výška postúpenej pohľadávky bola postupcom vyčíslená ku dňu 02.03.2022. Po dátume vyčíslenia postúpenej pohľadávky žalovaná zaplatila na úhradu svojho dlhu sumu 117 eur, ktorá bola započítaná na úhradu dlžnej istiny úveru. Žalobca si v tomto konaní uplatňuje len časť postúpeného nároku vo výške nesplatennej dlžnej istiny úveru vo výške 7.025,38 eura, spolu s príslušenstvom, ktorú žalovaná napriek predžalobnej upomienke nezaplatila..

1.5. Súd preskúmaním zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z., v zmysle hore uvedeného ohľadom zákonných náležitostí zmluvy zistil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje všetky zákonné náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. a ide o platný právny úkon. Právny zástupca v odpore zo dňa 10.11.2022 namietal, že žalobca si síce uplatňuje v konaní iba výšku nesplatennej istiny, avšak neuviedol, akým spôsobom právny predchodca započítal doteraz vykonané platby žalovaného. Z výpisu úverového účtu založenej na č.l. 68 spisu je zrejmé, ako právny predchodca žalobcu platby vykonané žalovaným započítal, koľko z uhradenej splátky bolo započítané na istinu, koľko

na základný úrok, sankčný úrok, poplatky za poskytnutie, poplatky a poistné. Preto súd vyhodnotil túto námietku ako nedôvodnú. Rovnako ako nedôvodnú vyhodnotil námietku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, nakoľko ako súd už uviedol vyššie, postúpenie pohľadávky z právneho predchodcu na žalobcu bolo v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľskom úvere. Žalobca v konaní preukázal písomnú výzvu banky adresovanú žalovanému na splnenie dlhu zo dňa 03.10.2019 označenú ako Tretia upomienka-pokus o zmier a taktiež jej odoslanie žalovanému poštovou zásielkou dňa 03.10.2019 (č.l. 107), potvrdenie ktorého predložil do súdneho spisu a je založené na č.l. 106. Žalovaný sa dostal do omeškania s plnením dlhu dňa 02.08.2019, výzva na úhradu pohľadávok bola doručovaná dňa 03.10.2019 a mimoriadna splatnosť úveru bola vyhlásená dňa 08.01.2020. Žalobca resp. jeho právny predchodca teda dodržal ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. a právny predchodca žalobcu zosplatnil úver platne, nakoľko zákon vyžaduje uplynutie 90-dňovej lehoty medzi prvým dňom omeškania splátky a vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru. Zákonné ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. neobsahuje, ako to právny zástupca žalovanej mylne interpretoval, nutnosť časového rozostupu 90-dní medzi výzvou na plnenie omeškanej splátky a zosplatnením, ale iba nutnosť veriteľa túto výzvu počas 90 dňovej lehoty medzi dňom omeškanej splátky a vyhlásením mimoriadnej splatnosti, dlžníkovi doručiť. Potvrdením pošty k sledovaniu zásielky č. D. mal súd za preukázané, že žalovaná prevzala výzvu žalobcu, ktorej doručenie právny zástupca žalovanej namietal dňa 15.10.2019 o 12,33 hod. na pošte lža ako doporučený list (viď. čl.277). Následné postúpenie pohľadávky žalobcovi dňa 14.02.2020 bolo teda v zmysle uvedeného taktiež platné a žalobcovi v tomto spore svedčí aktívna legitímácia.

1.6. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania, predložených listinných dôkazov, súdom doplneného dokazovania v podobe potvrdenia pošty k sledovaniu zásielky č. D., ktoré preukázalo, že žalovaná prevzala výzvu na zaplatenie pohľadávky žalobcu v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. zákona o bankách, ktorej doručenie právny zástupca žalovanej namietal dňa 15.10.2019 o 12,33 hod. na pošte lža ako doporučený list (viď. čl.277) súd opätovne dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby a preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozsudku a priznal žalobcovi istinu vo výške 6.674,38 eura, úrok vo výške 2.159,38 eura, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 7.142,38 eura od 28.01.2020 do 27.04.2022, s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 7.025,38 eura od 28.04.2022 do 14.09.2022, s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 6.674,38 eura od 15.09.2022 do zaplatenia. Na základe žalobcom doručeného čiastočného späťvzatia žaloby v časti o zaplatenie sumy 351 eur z dôvodu čiastočnej úhrady žalovaného, súd rozhodol o zastavení konania v tejto časti konania. Žalobcom uplatnený úrok z omeškania je v súlade s § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná, ktorá navrhla rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť. Namietala porušenie práva na spravodlivý proces a nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Za porušenie práva na spravodlivý proces považuje, že konajúci súd sa nevyjadril, či mal preukázané, že právny predchodca žalobcu pri poskytovaní úveru postupoval s odbornou starostlivosťou a ani sa nevyjadril k prostriedkom jej procesnej obrany, v zmysle ktorých je tretia upomienka - pokus o zmier, ako aj vyhlásenie okamžitej splatnosti neplatný právny úkon pre neurčitosť, čo namietala už v podanom odpore. Nesprávne skutkové zistenia vzhľadom na to, že konajúci súd mal preukázané splnenie podmienok pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti a pre platné postúpenie pohľadávky, teda aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu. Poukazoval na ustanovenie § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku a v tej súvislosti aj na právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. K námietke týkajúcej sa nevysporiadania sa s postupom veriteľa pri poskytnutí úveru s odbornou starostlivosťou. Z ustanovenia § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vyplýva, že ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou, nie je oprávnený vyžadovať jednorazové splatenie úveru a v prípade hrubého porušenia povinnosti sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. V tejto súvislosti poukázala aj na viaceré rozhodnutia Krajských súdov v Žiline, Prešove a uzavrela, že konanie veriteľa je potrebné kvalifikovať ako porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 Zákona o úveroch, čo má za následok jednak nemožnosť vyžadovať jednorazové splatenie úveru ako aj sankciu bezpoplatkovosti a bezúročnosti úveru, že konateľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 nie je oprávnený požadovať jednorazové splatenie dlhu. Sankcia uvedená v § 11 ods. 2 zákona č. 120/2010 Z. z. má za následok, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka je potrebné považovať za neplatné, čo má za následok nepreukázanie výzvy v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Keďže neboli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti predžalobnú upomienku ako aj

oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti treba považovať za neplatný právny úkon a preto žalobca nepreukázal existenciu výzvy v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Zároveň, keďže v čase postúpenia pohľadávky ešte nenastala konečná splatnosť úveru došlo k postúpeniu živého úveru v rozpore s § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. od spotrebiteľských úverov.

2.1. Ďalej zastal názor, že tretia upomienka pokus o zmier je jednostranný právny úkon, ktorý musí obligatórne obsahovať identifikáciu splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, pretože bez jej uvedenia nie je možné preskúmať splnenie podmienok na uplatnenie práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a platnosť tohto úkonu. Uvedenie konkrétnej splátky je tou rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá musí byť voči spotrebiteľovi vyjadrená určito, nakoľko uvedenie iba výšky dlhu, s ktorým je spotrebiteľ v omeškaní, vykazuje podstatnú mieru abstrakcie a spotrebiteľ nemôže bez ďalšieho určiť, ktorá splátka môže v budúcnosti založiť danosť predčasného zosplatnenia. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7CoCsp/10/2024 z 31.07.2024 a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/188/2023.

2.2. Ďalej uviedla, že ani tretia upomienka ani pokus o zmier ani oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti nepredstavuje osobitnú výzvu s upozornením na možnosť postúpenia pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách a keďže súčasťou spisu nie je samostatná výzva v zmysle § 92 ods. 8, aj preto neboli splnené podmienky pre platné postúpenie pohľadávky. Tu poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11CoCsp/7/2024 z 27.06.2024, tiež na judikatúru Krajského súdu v Košiciach, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/165/2022 z 27.09.2023, v zmysle ktorého za výzvu na plnenie pred postúpením podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách možno považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, ak jeho obsahom je výzva dlžníkovi na zaplatenie pohľadávky. Na záver zhrnul, že vzhľadom na vyššie uvedené odvolacie dôvody je žaloba nedôvodná, žalobca si uplatnil nárok na základe zosplatnenej pohľadávky, ale keďže nebolo preukázané vyhlásenie mimoriadnej splatnosti je neplatné, žaloba je nedôvodná v celom rozsahu.

3. Žalobca k odvolaniu doručil vyjadrenie, v ktorom vysvetlil, že bonita žalovanej bola overovaná dopytom na informačný systém SRBI (Spoločný register bankových informácií), prevádzkovaný pre všetky banky spoločnosťou CRIF a boli zisťované prípadné nesplácanie/omeškania so splácaním úverov poskytnutých od iných bankových domov. Zastal názor, že schopnosť žalovanej riadne splácať úver bola posúdená správne zohľadňujúc všetky kritéria ktoré majú na danú schopnosť vplyv. Pri overovaní bonity žalovanej predchodca žalobcu disponoval informáciami ako výška príjmu žalovanej, či je zamestnaná, doba zamestnania, čistý príjem, názov zamestnávateľa, celkovú sumu splátok úverov, existujúce, zrušené/zamietnuté a ukončené úverové zmluvy (splátkové, nesplátkové, kreditné karty), iné výdavky, rodinný stav a iné. Na základe uvedených rizikových faktorov bola žalovanej poskytnutý úver v sume 10.550 eur s mesačnou splátkou vo výške 151,81 eura. V súvislosti so skúmaním bonity žalovanej zastal názor, že jej bonita bola preverovaná v súlade so zákonom, čo už preukazoval v konaní pred súdom prvej inštancie. Poukázal na ustanovenie § 7 ods. 24 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého sa na spotrebiteľský úver, ktorým sa splatí jeden alebo viac existujúcich úverov (ďalej len „refinancovaný úver“) nevzťahujú ustanovenia odsekov 19 až 23 uvedeného § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. (povinnosť určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu, použité položiek ako je čistý príjem spotrebiteľa, náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, atď.). V prípade ak žalovaná neuviedla pravdivé informácie v žiadosti o flexipôžičku, odkázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9CoCsp/31/2022 zo dňa 22.09.2022, podľa ktorého „Nie len veriteľ má povinnosť v zmysle ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. ale z ust. § 7 ods. 2 vyplýva povinnosť aj spotrebiteľovi a to poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom. Žalovaná v spore vytyka žalobcovi nekonanie s odbornou starostlivosťou, pričom na druhej strane poskytla pri podpise zmluvy o úvere právnenému predchodcovi žalobcu neúplné a nepravdivé informácie o svojich záväzkoch, a preto odvolací súd posúdil jej námietky ohľadom nemožnosti zosplatiť úver s poukazom na ust. § 11 ods. 2 prvá veta zákona č. 129/2010 Z. z. ako nenáležité“.

3.1. Právny názor žalovanej, že nedošlo k platnému zosplateniu úveru pre neuvedenie splátky, pre ktorú došlo k zosplateniu úveru označil za nesprávny. Výzva na predčasné splatenie zostatku úveru

s príslušenstvom zo dňa 09.01.2020 je riadnym platným právnym úkonom, ktorým došlo k predčasnej splatnosti pohľadávky z úveru. Konštatoval, že Občiansky zákonník nestanovil ako podmienku platnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti pohľadávky z úveru podmienku uvedenia splátky, pre ktorú veriteľ pristúpil k zosplatneniu. V tejto súvislosti podporne poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 5CoCsp/62/2022 (odsek 19 odôvodnenia), na rozhodnutie Krajského súdu Nitra pod sp. zn. 12CoCsp/25/2021 (odsek 9 odôvodnenia), ako aj rozhodnutie Krajského súdu Žilina pod sp. zn. 7CoCsp/4/2023 (odsek 9 odôvodnenia) a rozhodnutie Krajského súdu Žilina pod sp. zn. 9CoCsp/51/2023. Pri výzve na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru zákon v § 565 Občianskeho zákonníka jasne vymedzuje, pre ktorú splátku môže veriteľ splatnosť vyhlásiť, inak by bolo vyhlásenie splatnosti neplatné. Zastal názor, že pri výklade právnych úkonov a ich posudzovaní z pohľadu nárokov na ich platnosť je nevyhnutné brať na zreteľ ústavný príkaz preferencie výkladu v prospech platnosti právneho úkonu a dôvody neplatnosti nerozširovať nad rámec zákonom uvedených prípadov (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 242/07, Nález Ústavného súdu SR z 1.apríla 2015, sp. zn. I.ÚS 640/2014). Z napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že súd prvej sa pri rozhodovaní vyššie uvedenou zásadou neriadil. Tiež poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.01.2024, kde bolo vyslovené, že „Dovolací súd sa nestotožňuje s názorom, ktorý prezentovali dovolatelia, že špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplatneniu, by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu. Žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatnení konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá. Dovolací súd tiež nepovažuje za potrebné na tomto mieste viesť polemiku o tom, či je určenie splátky, ktorá vyvolala zosplatnenie, skutkovou alebo právnou otázkou (skutkovou otázkou nesporne je označenie takejto splátky vo výzve na zaplatenie alebo v samotnom zosplatnení; ak však tieto listiny vymedzenie relevantnej splátky neobsahujú, je jej určenie na účely začatia počítania premičacej doby len právnym konštruktom). Považuje však za vhodné uviesť, že pokiaľ sa vykonaným dokazovaním nepreukáže opak, treba vychádzať z princípu racionálneho správania účastníkov zmluvných vzťahov, ktorí konajú v súlade so zákonom, a teda vzhľadom na ustanovenie § 565 druhej vety Občianskeho zákonníka je potrebné predpokladať, že zosplatnenie bolo vyvolané tou splátkou, ktorá bola v čase zosplatnenia tri mesiace po splatnosti“.

3.2. Konštatoval, že v danom prípade pri mimoriadnom zosplatnení bolo postupované podľa § 53 ods. 9 v spojení s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka, keď úver bol predčasne zosplatnený dňa 09.01.2020 pre nezaplatenie úverovej splátky splatnej dňa 22.09.2019, t. j. po uplynutí 3 mesiacov od omeškania splátky a za súčasného upozornenia žalovanej na možnosť zosplatnenia v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. K postúpeniu došlo v súlade s § 17 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. a ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, čím je daná aktívna legitimácia žalobcu.

3.3. V súvislosti s argumentáciou žalovanej ohľadom výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo169/2020, z ktorého vyplynulo, že za výzvu na plnenie pred postúpením podľa § 92 ods. 8 o bankách možno považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, ak jeho obsahom je výzva dlžníkovi na zaplatenie pohľadávky. Nie je potrebné, aby veriteľ realizoval v súvislosti so zosplatnením a postúpením pohľadávky dve samostatné výzvy – jednu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a druhú podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.05.2022, sp. zn. 1Cdo 4/2020). Zastal názor, že právny názor vyjadrený v rozhodnutiach NS SR sp. zn. 2Cdo/266/2020 a sp. zn. 4Cdo/75/2020 o potrebe samostatnej výzvy na plnenie pred postúpením bankovej pohľadávky je vyvrátený novším rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/165/2022, v ktorom dovolací súd vyslovil, že „nie je možné považovať za správny právny názor odvolacieho súdu, že vo výzve podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách musí banka klienta informovať o možnosti postúpiť pohľadávku na tretiu osobu. Výzvou v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách môže byť aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru za predpokladu, že dlžník mal objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom takéhoto adresovaného jednostranného právneho úkonu (§ 45 ods. 1 OZ).“

3.4. Zastal názor, že z citovaného znenia sporného ustanovenia výslovne vyplýva len to, že banka môže postúpiť svoju pohľadávku, ak je napriek písomnej výzve banky jej klient/dlžník nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškanií so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči banke. Z predmetného ustanovenia však pri použití žiadnej z výkladových metód nevyplýva povinnosť banky osobitne oznámiť klientovi možnosť postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu. Banka nie je povinná osobitne upozorňovať resp. informovať klienta/dlžníka na skutočnosť, že po márnom uplynutí lehoty na zaplatenie dlhu bude oprávnená postúpiť pohľadávku na inú osobu. Ak

banka klienta/dlžníka písomne vyzve na úhradu presne špecifikovanej konkrétnej sumy pohľadávky, možno takúto písomnosť považovať za výzvu pred postúpením, od ktorej doručenia musí uplynúť aspoň 90 dní a následne možno pohľadávku postúpiť, pretože dlžník bol upozornený na omeškanie s úhradou jeho peňažného záväzku. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov, a to rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6CoCsp/37/2020, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6CoCsp/1/2023. Záverom zastal názor, že preukázal, že došlo k naplneniu podmienok mimoriadneho zosplatnenia ako i podmienok stanovených ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách, a teda došlo k postúpeniu pohľadávky, ktorej zaplatenie je predmetom tohto sporu došlo riadne a platne, čím je daná jeho aktívna legitímácia v tomto spore.

4. Ďalšie podania doručené neboli.

5. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté (žalovanou), v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie s nariadením odvolacieho pojednávania (§ 385 ods.1 CSP), s následným verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP), keď dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

6. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

7. Predmetom konania je žaloba, ktorou sa žalobca domáhal zaplata peňažného nároku vymedzeného v žalobe (zohľadňujúc i čiastočné späťvzatie žaloby) dôvodiac tým, že ako postupník nadobudol pohľadávku od postupcu, ktorý bol veriteľom žalovanej a ktorý žalovanej poskytol úver v sume s mesačnou splátkou splatnou 22. dňa v mesiaci vo výške 151,81 eura. V dôsledku skutočnosti, že žalovaná neplnila svoj dlh riadne a včas postupca žalovanú vyzýval k plneniu i výzvou zo dňa 03.10.2019 (č. I. 74) označenou ako „Tretia upomienka – pokus o zmier“, ktorou postupca žalovanú vyzval k splneniu dlžnej sumy v úhrnnej hodnote 501,01 eura, ktorá pozostávala z istiny v sume 252,42 eura, zmluvného úroku 217,92 eura, úroku z omeškania 1,02 eura a poplatku v sume 29,65 eura. Uvedenou výzvou postupca žalovanú vyzval k splneniu dlhu v úhrnnej hodnote 501,01 eura a tiež upozornil na skutočnosť, že ak dlh neuhradí, vyhlási predčasnú splatnosť úveru, teda bude požadovať vrátenie celej poskytnutej sumy úveru s príslušenstvom pred dátumom konečnej splatnosti úveru. Nakoľko žalovaná dlh podľa výzvy zo dňa 03.10.2019 (č. I. 74) nesplnila, žalobca, resp. postupca ku dňu 09.01.2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a výzvou, ktorou tak učinil, vyzval žalovanú k splateniu celého zosplatneného úveru. Následne dňa 09.03.2022 došlo k postúpeniu pohľadávky z postupcu – Všeobecná úverová banka, a.s. na žalobcu (č. I. 44), ktorú skutočnosť postupca dňa 14.03.2022 oznámil žalovanej (č. I. 25).

7.1. Súd prvej inštancie o nároku žalobcu rozhodol (prvým) rozsudkom č. k. 17Csp/111/2022-153 zo dňa 19. apríla 2023, ktorým žalobe žalobcu vyhovel a v časti čiastočného späťvzatia žaloby zastavil konanie. V dôsledku odvolania podaného žalovanou odvolací súd uznesením č.k. 8CoCsp/20/2023-193 zo dňa 25. septembra 2023 rozsudok súdu prvej inštancie (prvý v poradí) zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie, keď poukázal na nedostatky ohľadom skúmania odporu podaného žalovanou, resp. jej právnym zástupcom voči platobnému rozkazu. Následne súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodol rozsudkom (druhým v poradí) bližšie definovaným v záhlaví tohto rozhodnutia, ktorým v zásade prevzal svoje právne posúdenie, argumentáciu a odôvodnenie rozhodnutia z predchádzajúceho rozsudku a vyhovel žalobe žalobcu v plnom rozsahu (v rozsahu zostávajúceho predmetu konania 6.674,38 eura z pôvodných 7.025,38 eura, pričom žalovaná v priebehu konania uhradila sumu 351 eur) zohľadňujúc čiastočné späťvzatie žaloby žalobcom, v ktorom rozsahu konanie zastavil.

8. Rozsudok súdu prvej inštancie včas podaným odvolaním napadla žalovaná namietajúc, že súd prvej inštancie jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako i to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

8.1. Odvolací súd uvádza, že pod porušením práva na spravodlivý proces je potrebné rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae, teda odmietnutia spravodlivosti (obdobne napr. uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo/141/2017 z 30.08.2018). Právo na spravodlivý proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

8.2. K nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 192 až § 194 CSP.

8.3. Nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

9. Odvolací súd uvádza, že žalovaná konkrétne poukazovala na tri relevantné argumentačné smery, primárne na to, že postupca v čase poskytnutia úveru nekonal s odbornou starostlivosťou pri skúmaní jej schopnosti splácať požadovaný úver, resp. neskúmal jej bonitu s odbornou starostlivosťou, v dôsledku čoho nebol oprávnený k vyhláseniu predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Sekundárne bolo namietané, že výzva označená ako „Tretia upomienka – pokus o zmier“ zo dňa 03.10.2019, ktorá predstavovala výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nie je určitá, pretože neobsahovala špecifikáciu splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní a ktorá zakladá dôvod pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Dôsledkom neurčitosti tejto výzvy je to, že táto výzva je neplatným právnym úkonom, v dôsledku čoho nedošlo k platnému mimoriadnemu zosplatneniu spotrebiteľského úveru a žalobca nedisponuje aktívnou vecnou legitímáciou. Napokon žalovaná namietala, že výzva podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách nepredstavovala osobitnú výzvu, v dôsledku čoho zastala názor, že neboli splnené podmienky pre platné postúpenie pohľadávky, a teda žalobca nedisponuje i z tohto dôvodu aktívnou vecnou legitímáciou.

10. Odvolací súd poukazuje na to, že preskúmvajúc napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach podaného odvolania dospel k záveru o nutnosti výzvy strán sporu podľa § 382 CSP, aby sa písomne vyjadrili ohľadne možného použitia ustanovení, ktoré môžu byť pre rozhodnutie veci

rozhodujúce (§ 382 CSP) a ktoré v rámci právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie aplikované neboli. Týmto ustanoveniami sú:

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 7 ods. 20 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky: a) čistý príjem spotrebiteľa, b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, c) výška splátky spotrebiteľského úveru a d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

Podľa § 11 ods. 2 v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 20 až 43.

Podľa § 17 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu^{18b}) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

Podľa § 1 písm. a) Opatrenia NBS č. 10/2017 v časovej účinnosti ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, toto opatrenie sa vzťahuje na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a) zákona, na banku, zahraničnú banku a pobočku zahraničnej banky¹) (ďalej len „veriteľ“) a upravuje metodiku na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (ďalej len „ukazovateľ schopnosti splácať“).

Podľa § 2 ods. 1 Opatrenia NBS č. 10/2017 v časovej účinnosti ku dňu uzatvorenia zmluvy, ukazovateľ schopnosti splácať sa vypočíta ako podiel výdavkov na peňažné záväzky spotrebiteľa podľa odseku 3 a celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa odseku 4 zníženej o celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa odseku 5. Všetky položky výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať sa prepočítavajú na obdobie jedného mesiaca.

Podľa § 2 ods. 5 Opatrenia NBS č. 10/2017 v časovej účinnosti ku dňu uzatvorenia zmluvy, výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely odseku 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima²) spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť³) a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. Celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety zvýšená o 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu.

Podľa § 7 ods. 1 Opatrenia NBS č. 10/2017 v časovej účinnosti ku dňu uzatvorenia zmluvy, § 2 ods. 5 sa do 30. júna 2018 uplatňuje tak, za celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa sa považuje výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 2 ods. 5 prvej vety, zvýšená o 15 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.2011 do 31.10.2024, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže obchodník uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky

11. Podľa názoru odvolacieho súdu je v danom prípade primárne nevyhnutné sa zaoberať otázkou, či postupca bol oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť spotrebiteľského úveru a to s ohľadom na odvolaciu argumentáciu žalovanej, že neskúmal jej bonitu s odbornou starostlivosťou, resp. nezisťoval jej schopnosť splácať spotrebiteľský úver. V dôsledku uvedeného namietala nemožnosť postupcu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Tu odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že hoci táto námietka žalovanej bola uplatnená už v samotnom odpore, ku ktorej zaujal v rámci vyjadrenia stanovisko i žalobca, súd prvej inštancie uvedené ponechal bez povšimnutia a s touto námietkou sa nijako v napadnutom rozhodnutí nezaoberal.

11.1. Odvolací súd uvádza, že v danom prípade si postupca (predchodca žalobcu) vyžiadal od žalovanej (pred poskytnutím úveru) základné informácie o jej zamestnaní, čistom mesačnom príjme, ohľadom jej bývania a toho, či zabezpečuje vyživovaciu povinnosť voči inej osobe. Uvedené vyplýva najmä zo žiadosti o fexipôžičku-refinancovanie zo dňa 21.05.2018 (č. l. 16), tak ako to tvrdil žalobca vo svojich vyjadreniach. Následne boli informácie získané žalovanou overené dopytom na Spoločný register bankových informácií (ďalej ako „SRBI“). Možno vyjadriť súhlas so žalobcom, že pri overovaní bonity žalovanej predchodca žalobcu disponoval informáciami o výške príjmu žalovanej o tom, či je zamestnaná, o dobe zamestnania, čistom príjme, názve zamestnávateľa, celkovej sume splátok úverov, existujúcich, zrušených/zamietnutých a ukončených úverových zmlúv (splátkové, nesplátkové, kreditné karty), iných výdavkoch, rodinnom stave a iné. Na základe takto zistených a vyhodnotených informácií bol žalovanej poskytnutý úver v úhrnej sume 10.550 eur (namiesto ňou požadovaných 17.000 eur), s mesačnou splátkou 151,81 eura na refinancovanie existujúcich úverov a to úveru v E. F., a.s. v zostatkovej hodnote 2.506 eur, pre ktorý bola dojednaná mesačná splátka úveru v sume 48 eur a úveru v sume 4.993 eur, pre ktorý bola dojednaná mesačná splátka v sume 121 eur. Z výstupu zo SRBI jednoznačne vyplynulo, že žalovaná v rozhodnom období disponovala 2 aktívnymi úvermi, už vyššie zmienenými, ktoré boli následne uhradené poskytnutým úverom, ktorý je predmetom posudzovania. S dôrazom na skutočnosť, že existujúce dva úvery žalovanej boli uhradené „novo“ poskytnutým úverom, bolo potom potrebné zohľadniť už len výšku mesačnej splátky žalovanej pre novo poskytnutý úver, ktorým došlo k refinancovaniu a úhrade pôvodných úverov žalovanej, pričom táto splátka predstavuje sumu 151,81 eura. Príjem žalovanej v rozhodnom období predstavoval sumu 430 eur, podľa výstupu z SRBI je zrejme, že jej celkové mesačné náklady na pohľadávky predstavovali sumu (v úhrne) 169 eur mesačne, ktorá pozostávala zo sumy mesačnej splátky v tom čase aktívneho úveru v sume 48 a 121 eur), avšak tieto úvery poskytnutým úverom zanikli ich splnením preto je potrebné ako je vyššie uvedené zohľadniť nový mesačný výdavok (splátku úveru) v sume 151,81 eura. Zároveň v rozhodnom období žalovaná nemala zákonnú povinnosť zaopatrovať a vyživovať inú osobu. Životné minimum

na dospelú fyzickú osobu v (rozhodnom období) období od 01.07.2018 do 01.07.2018 predstavovalo sumu 199,48 eura. Zohľadňujúc ustanovenie § 2 ods. 5 Opatrenia NBS č. 10/2017 v čase účinnosti ku dňu uzatvorenia zmluvy je potrebné okrem sumy životného minima zohľadniť i zvýšenie nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb, t. j. zohľadniť zvýšenie sumy životného minima o 20 %, teda je potrebné k sume životného minima pripočítať sumu 39,89 eura (20 % zo sumy 199,48 eura = 39,89 eura). S poukazom na uvedené je teda zrejmé, že zohľadňujúc čistý príjem žalovanej v sume 430 eur, od ktorého sa odpočíta suma 151,81 eura a suma 199,48 eura, sumu 39,89 eura žalovanej zostala suma 38,82 eura. Zadaním týchto vstupných kritérií pre zistenie hodnoty DSTI - limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (vzorec pre výpočet DSTI predstavuje pomer výdavkov na jednej strane a na druhej strane príjem mínus náklady na zabezpečenie základných životných potrieb) je možné zistiť hodnotu DSTI 0,80 (po zaokrúhlení nahor na dve desatiny čísla) s tým, že v zmysle § 2 ods. 5 Opatrenia č. 10/2017 NBS v čase uzatvorenia zmluvy, nesmel prekročiť hodnotu 0,85. Zohľadňujúc uvedené je zrejmé, že v danom prípade nie je možné vysloviť, že by bonita žalovanej nebola dostatočne skúmaná, resp. že by žalovaná nebola schopná riadne plniť poskytnutý úver. S ohľadom na vyššie uvedené odvolací súd zastáva názor, že v danom prípade nemožno za dôvodnú vyhodnotiť námietku žalovanej, že postupca nekonal s odbornou starostlivosťou pri skúmaní jej bonity. Naopak je potrebné dať do pozornosti, že postupca zohľadnil informácie poskytnuté žalovanou, tieto si overil dopytom na príslušný register, keď zároveň zohľadňujúc čistý príjem žalovanej, jej mesačné náklady na úver a mesačné náklady na život, mesačné náklady na život zvýšené o 20 %. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že žalobca resp. postupca skúmal bonitu (schopnosť žalovanej splácať spotrebiteľský úver) žalovanej s odbornou starostlivosťou v súlade s § 7 a nasl. zákona č. 129/2010 Z. z.

12. Po tom, čo odvolací súd s ohľadom na predošlé odseky vyhodnotil, že postupca bol oprávnený pristúpiť k mimoriadnej splatnosti úveru (konal s odbornou starostlivosťou pri skúmaní bonity) ďalej sa zaoberal konkrétnymi okolnosťami mimoriadneho zosplatnenia spotrebiteľského úveru s poukazom na následnú námietku žalovanej ohľadom určitosti výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Možno zopakovať, že žalovaná v podanom odvolaní namietala, že výzva označená ako „Tretia upomienka – pokus o zmier“ zo dňa 03.10.2019, ktorá predstavovala výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nie je určitá, pretože neobsahovala špecifikáciu splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní a ktorá zakladá dôvod pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru s tým, že dôsledkom neurčitosti tejto výzvy je to, že táto výzva je neplatným právnym úkonom, v dôsledku čoho nedošlo k platnému mimoriadnemu zosplatneniu spotrebiteľského úveru a žalobca nedisponuje aktívnou vecnou legitimitáciou.

12.1. Odvolací súd primárne v tejto súvislosti uvádza, že otázka určitosti výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je už dlhodobo riešená súdmi a to i z ohľadu nastolenej námietky žalovanej, resp. z hľadiska, či táto výzva je určitá, ak neobsahuje uvedenie konkrétnej dlžnej splátky, pre ktorú veriteľ je oprávnený pristúpiť k mimoriadnej splatnosti úveru a s ktorou je spotrebiteľ v zmysle dikcie ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka viac ako 3 mesiace v omeškaní. Pri posudzovaní nastolenej námietky žalovanej je potrebné podľa názoru odvolacieho súdu prihliadnuť na samotný účel výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd zastáva názor, že účelom samotnej výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je oboznámenie pasívneho dlžníka (spotrebiteľa), ktorý riadne a včas neplní svoj dlh zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý sa vykonáva v pravidelných mesačných splátkach, o tom, že ak nesplní splátku, s ktorou je v omeškaní viac ako 3 mesiace, je veriteľ (obchodník) oprávnený pre túto omeškanú splátku vyhlásiť mimoriadnu (predčasnú) splatnosť celého dlhu. Sekundárne je podľa názoru odvolacieho súdu účelom ustanovenia podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a samotnej výzvy podľa daného ustanovenia i mobilizácia pasívneho dlžníka (spotrebiteľa) k tomu, aby uhradil svoju splatnú peňažnú mesačnú pohľadávku, s ktorou je v omeškaní viac ako 3 mesiace a pre ktorú má veriteľ zákonnú možnosť vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru (bez ohľadu na to, že by bol spotrebiteľ v omeškaní už i so skoršími mesačnými splátkami), čím by zamedzil možnosti veriteľa vykonať závažnú zmenu v obsahu záväzku zo strany veriteľa v podobe zmeny spôsobu splácania existujúceho dlhu, resp. straty výhody splátok.

12.2. Pri chápaní účelu samotného ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a výzvy zakotvenej v danom ustanovení v zmysle vyššie uvedeného, resp. s ohľadom na ich účel (zmysel), a to i s dôrazom na samotný následok, ktorý môže nastať (strata výhody splátok), odvolací súd súhlasí s tvrdením žalovanej, že práve uvedenie konkrétnej splátky, s ktorou je dlžník viac ako 3 mesiace v omeškaní, je rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá musí byť vo výzve (výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka)

určito vyjadrená. Výlučné uvedenie výšky dlhu, s ktorým je spotrebiteľ v omeškaní nepostačuje k tomu, aby spotrebiteľ mohol posúdiť, ktorá (splatná) splátka je spôsobilá vyvolať následok v podobe vyhlásenia predčasnej splatnosti dlhu, resp. ktorú považuje obchodník za relevantnú pre jeho následný postup a v konečnom dôsledku, ktorú ak dlžník (následne/dodatočne po splatnosti) uhradí, zmarí zákonnú možnosť veriteľa uskutočniť zmenu v obsahu záväzku v podobe strany výhody splátok úveru spotrebiteľom, a to pre porušenie povinnosti spotrebiteľa plniť dlhu rozvrhnutý do vopred dojednaných mesačných splátok riadne a včas. Podľa názoru odvolacieho súdu je dôvodný výklad, v zmysle ktorého za určitú výzvu možno považovať len výzvu, v ktorej veriteľ vyjadril konkrétnu splátku, s ktorou je dlžník v omeškaní viac ako 3 mesiace a pre ktorú upozorňuje dlžníka, že pristúpi k vyhláseniu predčasnej splatnosti dlhu za predpokladu, že nebude dodatočne uhradená. Inak povedané, nejaví sa ako logický výklad, podľa ktorého, by sa za určitú výzvu mala považovať výzva, v ktorej veriteľ (obchodník) úhrnom vyjadrí sumu (častokrát i sumu celkového dlžného úveru od počiatku omeškania dlžníka), ktorú má dlžník uhradiť spolu s výzvou na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, ak daná úhrnná suma (splatná suma) nebude (dodatočne) uhradená. Napokon, možno zastať názor, že účelom ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a samotnej výzvy nie je donútiť spotrebiteľa k úhrade celého zameškaného dlhu (od počiatku omeškania dlžníka s jednotlivými splátkami), ale zmobilizovať dlžníka k tomu, aby uhradil (minimálne) konkrétnu splátku, s ktorou je v omeškaní viac ako 3 mesiace a pre ktorú ho veriteľ upozorňuje na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dlhu. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je pri spotrebiteľských sporoch potrebné chápať ako zákonný mantinel (ktorý je potrebné dodržať popri ustanovení § 565 Občianskeho zákonníka) poskytnutia vyššej ochrany slabšej strany pri možnosti postupu veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka a nielen ako zákonný predpoklad, ktorý je potrebné formálne (akokoľvek) naplniť (bez zreteľa na jeho účel a následok ku ktorému môže smerovať) k tomu, aby veriteľ (obchodník) mohol prikročiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti dlhu. Napokon, podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné na inštitút mimoriadneho zosplatnenia úveru v spotrebiteľských sporoch nahliadať ako na závažnú zmenu v obsahu záväzku a ako na krajné možné riešenie, ktoré nasleduje po tom, čo veriteľ naplnil účel (nie len formálne) ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktoré v spotrebiteľských sporoch pristupuje k ustanoveniu § 565 Občianskeho zákonníka ako zákonných dôsledok zvýšenej ochrany slabšej strany záväzkovoprávneho vzťahu.

12.3. Na tomto mieste považuje odvolací súd za potrebné poukázať i na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR ohľadom uvedenej otázky určitosti výzvy. Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 5Cdo/197/2020 zo dňa 26.06.2024 v bode 12.2 až 12.3 uviedol, že „V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok zákonodarca v § 53 ods. 9 OZ zavádza nové pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ (v postavení dodávateľa) môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že uplynuli 3 mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky, a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 OZ je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné. Z ustanovenia § 565 veta druhá OZ vyplýva iba to, že veriteľ môže žiadosť o jednorazové vrátenie nesplatennej dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 OZ). V prípade, ak zo strany veriteľa dôjde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný, a to v súlade s ustanovením § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ, pre platný úkon zosplatnenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby už v tejto výzve (upozornení spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva) presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne môže zosplatniť celý dlh. Identifikácia splátky je potrebná z dôvodu identifikácie prvého dňa plynutia premičacej doby, ale i pre potrebu vedomosti dlžníka o tom, zaplatením akej sumy zabráni zosplatneniu úveru (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/149/2021). Je to podstatná informácia najmä v situáciách, pokiaľ predtým došlo k čiastočnému plneniu a dlžná suma sa mohla kumulatívne tvoriť aj dlhšie, pričom ale neboli naplnené podmienky, kedy by mohol byť úver zosplatnený celý. Ak veriteľ oznámi iba dlžnú sumu s upozornením na možnosť zosplatnenia celého úveru, môže byť spotrebiteľ pomýlený a v dôsledku informačnej asymetrie môže byť poškodený. Tieto skutočnosti neboli rozhodnutiami súdov nižších inštancií vzaté do úvahy.“

12.4. Obdobný právny názor bod najvyšší súdom vyjadrený v rozsudku sp. zn. 5Cdo/188/2023 zo dňa 31.07.2024, najmä bod 23. odôvodnenia, ako i v uznesení sp. zn. 5Cdo/2/2023 zo dňa 25.01.2024, najmä bod 14.2. Odvolací súd sa s vyššie uvedeným právnym názorom dovolacieho súdu stotožňuje.

12.5. V konkrétnom prejednávacom prípade bolo nesporné, že práve výzva označená ako „Tretia upomienka – pokus o zmier“ zo dňa 03.10.2019 (ďalej v texte ako „výzva“), predstavovala výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd primárne považuje za potrebné uviesť, že súd prvej inštancie napriek konštatácií o tom, že došlo k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, konkrétny právny vzťah právne neposúdil podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. S ohľadom na uvedené podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie nedostatočne právne posúdil konkrétne okolnosti mimoriadneho zosplatenia, preto sa uvedeným zaoberal odvolací súd, a to najmä s ohľadom na odvolaciu argumentáciu žalovanej. Z obsahu uvedenej výzvy vyplynulo, že žalobca (postupca) sa domáhal od žalovanej zaplataenia úhrnnej sumy 501,01 eura, ktorá suma pozostáva z istiny v sume 252,42 eura, zo (zmluvných) úrokov, úroku z omeškania v sume 1,02 eura a poplatku v sume 29,65 eura. Inak povedané z uvedenej výzvy nevyplýva konkrétna splátka (lehota jej splatnosti a výška) s ktorou bola žalovaná ku dňu doručenia predmetnej výzvy v omeškani. Odvolací súd zastáva názor, že pre určitosť výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho Zákonníka nepostačuje len matematickým prepočtom možno dedukovať, ktorá splátka predstavuje splátku, pre ktorú veriteľ pristupuje k mimoriadnemu zosplateniu úver. Napriek tomu odvolací súd uvádza, že v danom prípade splátka, pre ktorú veriteľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru bola splátka splatná dňa 22.09.2019 (ktorú skutočnosť aj potvrdil žalobca vo vyjadrení k odvolaniu) s tým, že mesačná splátka úveru bola dojednaná v sume 151,81 eura. Takto však predmetná splátka vo výzve veriteľom identifikovaná nebola. Už v čase vyhotovenia výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka t. j. ku dňu 03.10.2019 veriteľ od žalovanej požadoval zaplataenie sumy 501,01 eur, a to napriek tomu, že žalobca tvrdil, že k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru malo dôjsť pre splátku splatnú dňa 22.09.2019. Z uvedeného je teda zrejmé, že veriteľ sa domáhal výzvou podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zaplataenia úhrnnej dlžnej sumy úveru v hodnote 501,01 eura, namiesto toho, aby sa domáhal zaplataenia sumy 151,81 eura titulom splatnej pohľadávky, pre ktorú mal úmysel vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, a ktorú ak by žalovaná uhradila, (dodatočne) zamarila by možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru postupcom. Tu je potrebné poznamenať, že dlžník oddiali možnosť veriteľa vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru nie zaplataením celého dlhu, resp. úhrne uvedenej dlžnej sumy (v konkrétnom prípade sumy 501,01 eura), ale zaplataením jedinej splátky, a to splátky pre ktorú má veriteľ úmysel mimoriadne zosplataniť úver (v konkrétnom prípade sumy 151,81 eura).

13. Nad rámec uvedeného, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že samotná skutočnosť neurčitosti výzvy sa neprejavuje výlučne v rovine otázky platnosti mimoriadneho zosplatenia úver, ale tiež v rovine súdneho procesu, pretože súd nie je povinný ex offo vyhľadávať dôvod oprávnenosti úkonov veriteľa podľa § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd sa v tomto rozsahu stotožňuje s právnym názorom, na ktorý žalovaná v podanom odvolaní poukázala, že nie je úlohou súdu v prípade nekonkrétnej notifikácie v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (a následne aj úkonu veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka) preskúmaním platobnej histórie úverového vzťahu, či „rozpočítavaním“ dlžných súm zisťovať (čo naráža aj na „procesné limity“ v zmysle § 132 ods. 2 CSP), pre ktorú dlžnú splátku mohol veriteľ úver zosplataniť. Vo svojej podstate by nešlo o nič iné, ako len na základe vlastnej iniciatívy konajúceho súdu (a namiesto žalobcu, ktorého takáto povinnosť zaťažuje) vymedzenie (presnejším je pojem vytvorenie, keďže spravidla – tak ako i v súdenom prípade – absentujú v žalobe náležité jedinečné skutkové tvrdenia) takého skutkového stavu, ktorý zodpovedá hypotéze príslušnej právnej normy a na základe ktorého by bol žalobca v spore (aspoň čiastočne) úspešný. Niet najmenších pochyb, že takáto požiadavka je v absolútnom rozpore nielen s princípmi civilného sporového konania, ale prioritne v rozpore s elementárnymi ústavnými zásadami nestrannosti súdu, rovnosti postavenia strán pred súdom a ochrany slabšej strany (pozri Krajský súd v Žiline rozsudok sp. zn. 7CoCsp/10/2024).

14. Tu odvolací súd tiež považuje za potrebné poukázať na argumentáciu žalobcu (uvedenú vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej), podľa ktorej podmienkou účinnosti výzvy nie je špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k predčasnému zosplateniu úveru. V tomto ohľade poukázal na bod 31. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/123/2022 zo dňa 30.01.2024 podľa ktorého „Dovolací súd sa nestotožňuje s názorom, ktorý prezentovali dovolatelia, že špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplateniu, by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatenia dlhu. Žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatení konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá. Dovolací súd tiež nepovažuje za potrebné na tomto mieste viesť polemiku o tom, či je určenie splátky, ktorá vyvolala zosplatenie, skutkovou alebo právnou otázkou (skutkovou otázkou nesporne je označenie takejto splátky vo výzve na zaplataenie alebo v samotnom zosplatení; ak však tieto listiny vymedzenie relevantnej splátky neobsahujú, je jej určenie na účely začatia počítania premlčacej doby len právnym

konštruktom). Považuje však za vhodné uviesť, že pokiaľ sa vykonaným dokazovaním nepreukáže opak, treba vychádzať z princípu racionálneho správania účastníkov zmluvných vzťahov, ktorí konajú v súlade so zákonom, a teda vzhľadom na ustanovenie § 565 druhej vety Občianskeho zákonníka je potrebné predpokladať, že zosplatnenie bolo vyvolané tou splátkou, ktorá bola v čase zosplatnenia tri mesiace po splatnosti.“

14.1. Odvolací súd zaoberajúc sa uvedenou argumentáciou žalobcu považuje za potrebné uviesť, že v plnom rozsahu rešpektuje právny názor dovolacieho súdu, pričom nemá úmysel a ani argumentačnú líniu, ktorou by sa chcel od vyššie citovaného právneho názoru odkloniť. Tento právny názor najvyššieho súdu v plnom rozsahu rešpektuje. Odvolací súd však poznamenáva, že uvedené rozhodnutie a z neho plynúci právny záver nie je možné tak úplne subsumovať na konkrétny prípad. K uvedenému východisku dospel odvolací súd najmä s poukazom na prvú a druhú vetu citovaného odseku. V uvedenom odseku dovolací súd síce konštatuje, že špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplatneniu, nie je podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu, pretože zákon takúto požiadavku nestanovuje, avšak v kontexte upresnenia uvedeného v zátvorke možno uviesť, že mal na mysli, že požiadavka uviesť konkrétnu splátku zákonom nie je stanovená v zosplatnení. Tu odvolací súd poukazuje, že je potrebné rozlišovať úkon výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka s dôrazom i na jeho účel (k uvedenému sa odvolací súd vyššie vyjadroval) a úkon tzv. zosplatnenia, resp. oznámenia o mimoriadnej splatnosti úveru. Odvolací súd súhlasí s tým, že v zosplatnení, resp. v oznámení o mimoriadnej splatnosti úveru nie je nevyhnutné uvádzať splátku, pre ktorú k nemu došlo. Avšak uvedené sa podľa názoru dovolacieho súdu netýka konkrétne výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pretože opačný výklad, by bol v rozpore so samotným účelom predmetného zákonného ustanovenia (k účelu uvedeného ustanovenia sa odvolací súd vyjadroval vyššie v rámci odôvodnenia tohto rozhodnutia). Napokon zvyšná časť citovaného odseku pojednáva o tom, či vymedzenie splátky, s ktorou je dlžník v omeškaní je právnou, alebo skutkovou otázkou, ako i o tom, že v prípade pochybností ohľadom naplnenia § 565 druhej vety Občianskeho zákonníka, je potrebné prezumovať racionálny výklad, že k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru došlo „do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky“. S ohľadom na uvedené, odvolací súd naďalej zotrváva na svojom vyššie uvedenom názore, ktorý s dôrazom na uvedené nepovažuje za rozporný s právnym názorom vyjadreným v citovanom rozhodnutí (odseku) najvyššieho súdu, na ktorý žalobca vo vyjadrení poukazoval.

15. S ohľadom na všetky vyššie uvedené dôvody sa odvolací súd nemohol stotožniť s právnym názorom súdu prvej inštancie, že mimoriadne zosplatnenie úveru bolo zo strany postupcu vyhlásené platne, resp., že by boli naplnené všetky jeho zákonné predpoklady. S ohľadom na skutočnosť, že sa odvolací súd stotožnil s odvolacou argumentáciou žalovanej, že výzva označená ako „Tretia upomienka – pokus o zmier“ zo dňa 03.10.2019, nie je určitým právnym úkonom, súhlasí s názorom, že takýto právny úkon nevyvoláva želané právne účinky, resp. je postihnutý absolútnou neplatnosťou v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka. Keďže v danom prípade výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatným právnym úkonom, nemohlo dôjsť teda k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, resp. úver nebol predčasne zosplatnený. Uvedená skutočnosť má vplyv i na samotnú platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky (rámcová zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 14.02.2020, žiadosť o postúpenie pohľadávky zo dňa 09.03.2022), keďže predmetnom uvedenej zmluvy mala byť pohľadávka, ktorá bola zosplatnená. Zároveň v čase postúpenia pohľadávky predmetný úver nebol ani po konečnej lehote splatnosti (úverová zmluva uzatvorená dňa 24.05.2018 bola dojednaná na splatnosť 96 mesiacov t. j. najneskôr mala konečná splatnosť úver nastať v roku 2026). Ak v danom prípade nedošlo k platnému mimoriadnemu zosplatneniu pohľadávky zo spotrebiteľského úveru, nie je možné vysloviť, že v rámci postúpenia pohľadávky banky na iný subjekt bol dodržaný § 17 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že súd je povinný prihliadať (ex offa) na splnenie podmienok (všeobecných aj špeciálnych) postúpenia pohľadávok zo spotrebiteľských úverov, pretože v dôsledku absencie, ktorejkoľvek z nich dochádza k absolútnej neplatnosti takého právneho úkonu (zmluvy o postúpení pohľadávky) s tým, že súd prihliada na absolútnu neplatnosť bez návrhu resp. z úradnej povinnosti (ex offa). Inak povedané dôsledkom neplatnosti mimoriadneho zosplatnenia spotrebiteľského úveru je (absolútna) neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorá skutočnosť ma následne za následok nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdených povinností na strane

žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 6. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

16. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd vyhodnotil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne nesprávne, keď za relevantné považoval odvolacie argumenty žalovanej, z dôvodu čoho postupom podľa § 388 CSP zmenil napadnutý (pôvodne vyhovujúci) výrok I., tak, že žalobcu žalobu žalobcu zamieta s dôrazom na zistený nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

17. Žalovaná tiež v podanom odvolaní namietala, že výzva podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách nepredstavovala osobitnú výzvu, v dôsledku čoho zastala názor, že neboli splnené podmienky pre platné postúpenie pohľadávky, a teda žalobca nedisponuje i z tohto dôvodu aktívnou vecnou legitímáciou. V prejednávanej veci bolo zrejmé, že vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným vznikol z bankového úveru, ktorý je regulovaný špeciálnou právnou úpravou, a to Zákonom o bankách, ktorý je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku predpisom s charakterom lex specialis, ale aj podmienkami vymedzenými v zákone o spotrebiteľských úveroch. Keďže k postúpeniu pohľadávky v danej veci došlo medzi bankou a nebankovým subjektom, okrem všeobecnej úpravy postúpenia pohľadávky podľa Občianskeho zákonníka je potrebné zohľadniť aj špeciálnu úpravu týkajúcu sa postúpenia pohľadávky podľa Zákona o bankách, zakotvenú v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Toto ustanovenie sprísňuje zákonné predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá je dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu. Podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňujú platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. S dôrazom na zásadu hospodárnosti civilného sporového konania sa však odvolací súd už nezaoberal vyššie nastolenou námietkou žalovanej, keďže k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu dospel na základe skoršej odvolacej námietky žalovanej, ktorú vzhliadol relevantnou.

18. Vzhľadom k zmene napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti výroku I. bolo potrebné podľa § 396 ods. 2 CSP rozhodnúť o nároku na náhradu trov celého konania (prvoinštančného i odvolacieho). Odvolací súd posudzujúc nárok na náhradu trov konania uvádza, že žalovaná v odvolacom konaní docielila úspech v podobe zmeny pôvodne vyhovujúceho výroku I. tak, že žaloba sa zamieta. Posudzujúc uvedené podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP žalovanej prináleží nárok na náhradu trov konania s ohľadom na jej úspech v spore, ale je potrebné zohľadniť výrok II. o zastavení konania v dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby žalobcom v sume 351 eur, ktorú sumu po podaní žaloby žalovaná uhradila. Z procesného hľadiska teda k zastaveniu konania v tejto časti došlo pre správanie žalovanej, ktorá zaplatila časť žalovanej sumy v priebehu konania (§ 256 ods. 1 CSP). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje, že žalobca si pôvodne uplatnil sumu 7.025,38 eura s tým, že žalobkyňa v priebehu konania uhradila sumu 351 eur (5 % z celkového predmetu pôvodného sporu), a teda zostatkovým predmetom konania bola suma 6.674,38 eura. Z uvedeného dôvodu pri posudzovaní trov konania žalovanej nemožno priznať nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, ale je potrebné zohľadniť i jej zavinené trovy podľa § 256 ods. 1 CSP, preto pri celkovom úspechu žalovanej odvolací súd zohľadnil jej zavinenie a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 95 %.

18.1. O samotnej výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

19. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).